

ทัศนคติของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

รฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร* ภาคภูมิ ภักดีวิภาส และ ทศพร ไชยประคอง

Community Attitudes towards the Philosophy of Sufficiency Economy in Doisaket District, Chiang Mai Province

Ratthanant Pongwiritthorn*, Pakphum Pakvipas and Thodsaporn Chaiprakong

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่

Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

*Corresponding Author. E-mail: dr_tok2029@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพียงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 400 ราย ผลการวิจัยพบว่า ชาวชุมชนอำเภอดอยสะเก็ดส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.50 คนโดยอยู่ในช่วงอายุ 20 – 30 ปี วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 71.50 รายได้เฉลี่ยต่อปีส่วนใหญ่พบว่าอยู่ที่ 200,001 บาท ขึ้นไป ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่จะพักอาศัยในชุมชนต่ำกว่า 10 ปี รองลงมามากกว่า 25 ปี ทัศนคติต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยเห็นด้วยค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.75$) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชาวชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานที่พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน รายได้เฉลี่ยต่อปี แตกต่างกัน ทัศนคติของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้น ชาวชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ทัศนคติของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ในด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้และด้านการประหยัดอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ทัศนคติของชาวชุมชน, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aims to study the public attitude towards the village development project based on the philosophy of sufficient economy in Doisaket district, Chiang Mai province and to compare their attitude classified by personal factors. Data collection tool was questionnaires, total 400 Samples. The majority of the informants were female and aged between 20 and 30 years. They consisted of 166 people who completed their education at the level of primary school. Most of them earned a living from agricultural occupations providing annually more than 200,001 baht. As for the duration of community participation, most people lived in the community for less than 10 years and yet many had lived there for more than 25 years. Their attitudes offered by the majority towards the village development project based on the philosophy of sufficient could be divided into six aspects in medium-high level ($\bar{X} = 3.75$) in overall factor. The comparative result pertaining to attitude towards village development based on the sufficiency economy by testing hypothesis revealed that villagers in province--despite different personal factors of gender, age, education level, residential area, duration of community village development based on the philosophy of sufficiency economy. Apparently, with a distinction of occupations, there were correlative differences in terms of their attitudes towards village development based on the philosophy of sufficiency economy at the significant statistical value of 0.05

Keywords: Community Attitudes, Philosophy of Sufficiency Economy

บทนำ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี หลักแนวคิดของพอเพียงเป็นการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเกิดความถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ, 2553, น. 2-7) ขึ้นนี้จึงทำให้เกิดความเข้าใจได้ชัดเจนในแนวพระราชดำริของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้ทรงคิดและตระหนักมาช้านาน เพราะหากเราไม่ไปพึ่งพายึดติดอยู่กับกระแสจากภายนอกมากเกินไปจนได้ครอบงำความคิดในลักษณะดั้งเดิมแบบไทย ๆ ไปหมด มีแต่ความทะเยอทะยานบนรากฐานที่ไม่มั่นคงเหมือนลักษณะฟองสบู่ วิกฤตเศรษฐกิจเช่นนี้อาจไม่เกิดขึ้น หรือไม่หนักหนาสาหัสจนเกิดความเดือดร้อนกันถ้วนทั่วเช่นนี้ ดังนั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้สื่อความหมายความสำคัญในฐานะเป็นหลักทางสังคมที่พึงยึดถือ (คลังปัญญาไทย, 2549) แต่ปัญหาสำคัญของความพยายามที่จะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนทั่วไป คนส่วนใหญ่มักนึกว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องเกษตรกรรม เป็นเรื่องของประชาชนในชนบท จึงไม่ใช่เรื่องที่ต้องตนเองต้องทำความเข้าใจมากนัก และมีข้อสงสัยว่า ปรัชญาของการดำเนินธุรกิจคือ การมุ่งหวังกำไรสูงสุด แล้วเศรษฐกิจพอเพียงจะนำมาใช้กับธุรกิจและการพัฒนาชุมชนได้จริงหรือไม่ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2549)

กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประเมินการพัฒนาชุมชนตามตัวชี้วัด 6X2 โดยมีเกณฑ์ตัวชี้วัดหมู่บ้านที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต ได้แก่ ทัศนคติของชาวชุมชน 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน ต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงมหาดไทย, 2552)

อำเภอต๋อยสะเกิดเป็นอำเภอหนึ่งที่มีโครงการในพระราชดำริห้วยฮ่องไคร้ ซึ่งได้ดำเนินงานส่งเสริมชีพและเพิ่มการเรียนรู้การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นแหล่งของศูนย์การเรียนรู้ งานวิจัยและขยายพันธุ์พืชของโครงการในพระราชดำริ สำหรับงานส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้ที่มั่นคง ส่งเสริมองค์ความรู้เพื่อที่จะสามารถ

ประกอบอาชีพและตั้งถิ่นฐานที่ถาวรพร้อมกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่สืบไป ทั้งนี้อำเภอต๋อยสะเกิดได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีศักยภาพพื้นที่ที่มีความโดดเด่น ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนเพื่อให้อำเภอต๋อยสะเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่, 2553)

ในบริบทที่ได้กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงทัศนะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 6 ด้าน และแนวทางการพัฒนาโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวชุมชน เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริขึ้นเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยโดยตลอดมา ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจโดยทั่วไป ได้ทราบหลักการปฏิบัติอย่างละเอียดและถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือ ในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาความเจริญให้แก่ชุมชนและหมู่บ้าน ซึ่งเป็นรากฐานของประเทศชาติ เพื่อมุ่งที่จะให้ค่านึงถึงความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยส่งผลให้แก่กลุ่มประชาชน ชุมชน ซึ่งส่งผลต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น และทำให้เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนะของชาวชุมชน 6 ด้าน ต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวชุมชน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหาศึกษาทัศนะของชาวชุมชน 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการลดรายจ่ายด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน ต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการพัฒนาโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ขอบเขตพื้นที่ที่ทำการสำรวจ ได้กำหนดเฉพาะพื้นที่ อำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
3. จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวชุมชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนของอำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
4. ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย คือ ปีการศึกษา 2554-2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและผู้ที่ศึกษาค้นคว้าในประเด็นโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ปรับปรุงเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

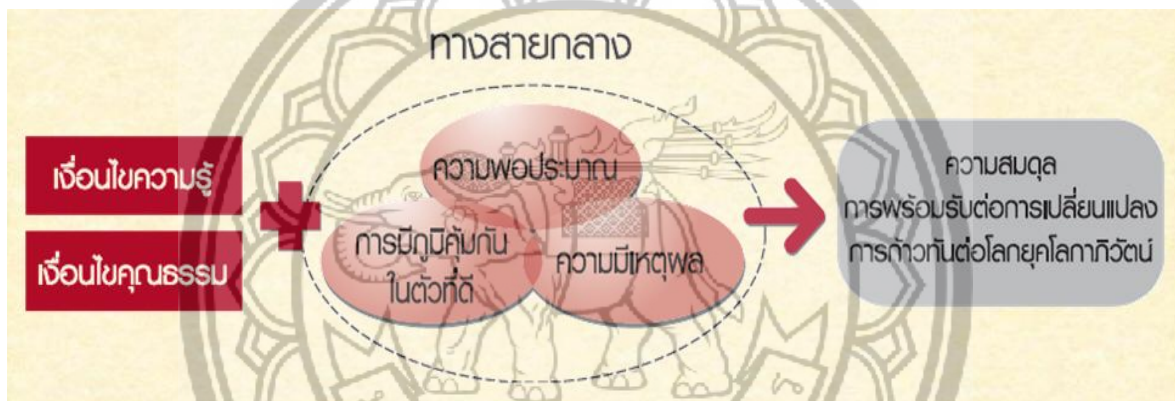
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยและทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและ

ประชาชนโดยทั่วไป พบว่า มีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ในส่วนที่หนึ่ง ปรากฏอยู่ 2 แห่งซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สอง คือ เพื่อให้สมดุล (ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม) และจุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้ จะพบความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็น

การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในเพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกเพื่อป้องกันไม่ให้อะไรภายในได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย ซึ่งจุดหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ตามการสังเคราะห์ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วย คือ ความสมดุล การพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง และการก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้น มิได้ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ ตรงกันข้ามการดำเนินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความมุ่งหมายเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 คุณลักษณะ เงื่อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: คุณลักษณะ เงื่อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, ระบบออนไลน์: www.sufficiencyeconomy.com

ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า โลกาภิวัตน์นั้น ก่อให้เกิดผลกระทบได้ทั้งในแง่ดีและในแง่ร้าย คือ มิได้ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในแง่เดียว แต่ในอีกแง่หนึ่งยังทำให้เกิดความเสื่อมถอยตกต่ำทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โดยเลือกการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในแง่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดีและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับเห็นด้วยที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ทำให้กิจการยังคง

ดำเนินต่อไปได้ (สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554)

2. แนวคิดการพัฒนาชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทางกระทรวงมหาดไทยโดยกรมพัฒนาชุมชน เป็นหลักในการดำเนินงานร่วมกับกรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดกรอบการทำงานเพื่อขับเคลื่อน “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เป็นรากฐานของชีวิตประชาชนในหมู่บ้าน โดยยึดตัวชี้วัด 6 X 2 หมู่บ้านที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา, 2549) ได้กำหนด

ตัวชี้วัด 6X2 หมู่บ้านที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรากฐานของชีวิต คือ ดังนี้

1. ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่
 - 1.1 ครั้วเรือนทำสวนครัว
 - 1.2 ครั้วเรือนปลูกดอกขาย
2. ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่
 - 2.1 ครั้วเรือนมีอาชีพ
 - 2.2 ครั้วเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
3. ด้านการประหยัด ได้แก่
 - 3.1 ครั้วเรือนมีการออมทรัพย์
 - 3.2 ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์
4. ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่
 - 4.1 ชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 4.2 ครั้วเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่

- 5.1 ชุมชนใช้วัตถุดิบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ
- 5.2 ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น
6. ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน ได้แก่
 - 6.1 ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา
 - 6.2 ชุมชนรู้ “รักสามัคคี”

กรอบแนวคิดทางการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังนี้ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวชุมชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนครัวเรือน 21,987 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่, 2553)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ (Yamane, 1973.)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในรูปของสัดส่วน

ในงานศึกษานี้ กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ บทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่ มีระบบการให้คะแนนดังนี้

ให้ค่าคะแนน 5 สำหรับข้อคำถามที่ตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ให้ค่าคะแนน 4 สำหรับข้อคำถามที่ตอบ “เห็นด้วยค่อนข้างมาก”

ให้ค่าคะแนน 3 สำหรับข้อคำถามที่ตอบ “เห็นด้วย”

ให้ค่าคะแนน 2 สำหรับข้อคำถามที่ตอบ “ไม่เห็นด้วย”

ให้ค่าคะแนน 1 สำหรับข้อคำถามที่ตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาแปลความหมายตามช่วงคะแนนของปัญหาด้านต่างๆ โดยปรับเกณฑ์มาจากมาตรวัดเจตคติของลิเคอร์ธ ดังนี้ (รัฐนันท์ พงศ์วิโรจน์, 2554, น. 72-75)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้อาจารย์ที่ปริญญารายงานโครงการเฉพาะบุคคล ตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา (Content Validity) และโครงสร้างแบบสอบถาม (Construct Validity) หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้คำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่ไม่มีโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อ และแต่ละส่วนของแบบสอบถามสื่อความหมายตรงตามที่ต้องการ และคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ ยากหรือง่ายเกินไป เพียงใด หลังจากนั้นจึงนำมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยจากการทดสอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ค่าความเชื่อมั่นซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.859

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐานจะใช้สถิติที่ทดสอบสมมติฐานระหว่าง 2 ตัวแปร ได้แก่ การทดสอบค่า t (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการศึกษา

ชาวชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.50 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 41.50, 40.72 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่าอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุดคือ รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.50, 28.75 อาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 71.50 สถานที่พักอาศัยส่วนใหญ่อยู่ในตำบลเชิงดอย คิดเป็นร้อยละ 22.25 รองลงมาอาศัยอยู่ในตำบลป่าปึง คิดเป็นร้อยละ 19.50 ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาอาศัยต่ำกว่า 10 ปี รองลงมาที่มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.25 และ 34.00 ตามลำดับ ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อปีส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 200,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.75

ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 3.75$) ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ($\bar{x} = 3.58$) ด้านการเพิ่มรายได้ ($\bar{x} = 3.82$) ด้านการประหยัด ($\bar{x} = 3.75$) ด้านการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.64$) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ($\bar{x} = 3.82$) และด้านความเอื้ออารีต่อกัน ($\bar{x} = 3.87$) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านปรากฏ ดังนี้

1. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการลดรายจ่าย พบว่ามีทักษะระดับสูงทั้งสองข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครัวเรือนในชุมชนมีการทำสวนครัวกันเองในชุมชน เพื่อลดรายจ่ายที่ต้องไปซื้อหาจากที่อื่น เป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย อย่างเหมาะสม มีระดับทักษะสูงสุด รองลงมาคือ ครัวเรือนปลอดอบายมุขโดยชาวชุมชนในครัวเรือนลด ละ เลิกเล่นการพนัน เช่น หวยได้ดิน เลิกดื่มสุรา และยาเสพติด

2. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ด้านการเพิ่มรายได้ พบว่ามีทักษะระดับสูงทั้งสองข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการชีวิตประจำวันมากขึ้น เพื่อส่งเสริมในการเพิ่มรายได้และอาชีพเสริมให้กับชุมชน

รองลงมา มีการส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนทำอาชีพเสริมเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนอีกทางหนึ่ง

3. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการประหยัด พบว่ามีทักษะระดับสูงทั้งสองข้อ เมื่อพิจารณารายข้อในชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ เกิดขึ้นเพื่อสร้างนิสัยให้กับชาวชุมชนรู้จักประหยัด รู้จักเก็บรู้จักออมกันมากขึ้น มีระดับทักษะสูงสุด รองลงมา ครัวเรือนมีการออมทรัพย์ ทำให้สมาชิกในครัวเรือนรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัดกันมากขึ้น

4. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเรียนรู้ พบว่ามีทักษะระดับสูงทั้งสองข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าชาวชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ชาวชุมชนได้เรียนรู้และนำไปใช้ ปฏิบัติเพื่อพัฒนาให้ชุมชนเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป มีระดับทักษะสูงสุด รองลงมา คือในครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาพัฒนา และสืบทอดกันต่อไปเพื่อสังคมและชุมชนจะได้พัฒนาและเจริญยิ่งขึ้นไป

5. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่ามีทักษะระดับปานกลางทั้งสองข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้คือ ชาวชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น เป็นหมู่บ้านที่น่าอยู่ เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในชุมชนของตน และเพื่อสุขภาพจิตที่ดีของคนในชุมชน รองลงมาคือ ชาวชุมชนสามารถนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

6. ระดับทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเอื้ออารีต่อกัน พบว่ามีทักษะระดับสูง คือ ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหาให้พ้นจากปัญหา สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ตามแนวปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง และมีทัศนระดับปานกลางคือ ชุมชน “รู้จักสามัคคี” ชาวชุมชนมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งเดียวกันรักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน

การทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ชาวชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานที่พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน รายได้เฉลี่ยต่อปี แตกต่างกัน ทัศนของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ชาวชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ทัศนของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ในด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ และด้านการประหยัดอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ทัศนของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่า ชาวชุมชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอ ดอยสะเก็ดมีทัศนที่ดีต่อการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในชุมชน และสามารถทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวโดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งการปลูกข้าวเพื่อบริโภคและมีข้อสมมติว่ามีที่ดินพอเพียงในการชดเชยเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำจะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความ

ต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อครัวเรือนหรืออาชีพที่ต้องขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ที่ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ ดังนั้นการลดความเสี่ยงการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับครอบครัวและชุมชน จะต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวและชุมชน และนำมาวางแผน เพื่อหาแนวทางแก้ไข ถึงจุดอ่อนและอุปสรรค โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์นำมาวางแผนในการแก้ไขปัญหาและลดความเสี่ยงทางธรรมชาติหรือสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้

เมื่อพิจารณาทัศนของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่เป็นรายข้อในแต่ละด้าน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และ ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน สามารถสรุปได้ว่า ชาวชุมชนมีทัศนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง, 2548) ซึ่งกล่าวถึงความพอเพียง พอประมาณในการดำรงชีวิต และตรงกับแนวนโยบายของ (คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) ซึ่งกล่าวว่า การผลิตนั้นมุ่งใช้เป็นอาหารประจำวันของครอบครัว เพื่อให้มีพอเพียงในการบริโภคตลอดปี เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันและเพื่อจำหน่าย และ (ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์, 2542, น. 112-118) เห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก และได้อธิบายองค์ประกอบของความพอเพียง อันได้แก่ความพอประมาณโดยการใช้แนวคิด Utility Function ในการวิเคราะห์ความมีเหตุผลด้วยแนวคิดของ Rational Behavior โดยสนับสนุนและสอดคล้องกับแนวคิดของ (กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า แนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมี

พื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาโดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนนั้นต้องอาศัย แนวคิดหลายแนวคิดเพื่อสร้างความยั่งยืน อันได้แก่ แนวคิด เศรษฐศาสตร์แนวใหม่ที่ต่อต้าน เศรษฐศาสตร์วัตถุนิยมไว้ในเอกสาร “เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ” (Buddhist Economics) ที่เน้นความพอเพียงทางเทคโนโลยีในระบบการผลิตที่ให้ความสำคัญต่อคนมากกว่าผลผลิต (อี เอฟ ชุมัคเกอร์, 2554) รวมถึงแนวคิด “การบริหารจัดการเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเน้นหลัก พอเพียง หรือ ความพอเพียง พอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรนั้น โดยมีพื้นฐานแนวคิดจากคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยเฉพาะ “หลักธรรมมัชฌิมาปฏิปทา” ทางสายกลาง กล่าวคือ ความพอเพียงนั้นมีเป้าหมายของการผลิตและการบริโภคที่ต้องการทำให้ระบบดำเนินต่อเนื่องไปในลักษณะยั่งยืน ทำให้ประชาชนสามารถลดความทุกข์และเข้าถึงความสุขในแต่ละระดับขั้นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิรัช วรรณภารณ, 2551) โดยให้ชุมชนมีการบริโภคอย่างพอเพียงจึงเป็นการบริโภคพอประมาณ ไม่สร้างความโลภทางใจให้เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมานทางกาย อันเป็นลักษณะของการ “กินดีอยู่ดีพอเพียง” หลักดังกล่าวเป็นหลักการจัดการแนวทางหนึ่งที่ทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและพัฒนาความยั่งยืน

สำหรับชาวชุมชนที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัวและเกษตรกรกรรม แตกต่างกัน ในด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้และด้านการประหยัดอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยจะเห็นได้ว่า อาชีพในบางอาชีพไม่เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการสร้างพื้นฐานให้มีความเข้มแข็งในด้านความพออยู่พอกิน การพัฒนาสุขภาพอนามัย การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นโดยสร้างการสร้างความตระหนักที่ได้รับมาจากความเจริญก้าวหน้าในระดับที่

สูงของแต่ละอาชีพ ไม่สอดคล้องกับแนวคิด (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553, น. 2-9) ที่ได้กล่าวว่า กระแสโลกาภิวัตน์ แต่ชี้ให้เห็นความรู้เท่าทันผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยความรู้รอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนผนวกด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตมีสติปัญญาและความพร้อมที่จะรับความผันผวนของการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทัศนะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอโดยสะเท็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดที่สำคัญของชาวชุมชนในครัวเรือนรู้ถึงหลักในการปฏิบัติ เข้าใจในแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยควรมุ่งเน้นความยั่งยืนให้เกิดการพัฒนาในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ด้านดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ด้านการลดรายจ่าย ควรมีการจัดวิทยากรมาให้คำแนะนำ และให้ความรู้ มีการอบรมแก่ชุมชนให้มีความรู้ในเรื่องการลดรายจ่าย ให้รู้จักวิธีการใช้จ่ายอย่างพอเพียงเพื่อให้สอดคล้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ด้านการเพิ่มรายได้ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ชาวชุมชนได้มีอาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนและครอบครัว โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยดูแล และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

1.3 ด้านการประหยัด ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือ กรรมการชุมชน จัดตั้งสหกรณ์ ในการดูแลการใช้จ่ายในชุมชน เพื่อให้ทราบถึงวิธีการ

ประหยัด และความเข้าใจ ต่างๆ กับชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ด้านการเรียนรู้ ควรมีการจัดฝึกอบรม และให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ กับชาวชุมชน เพื่อพัฒนาให้ชุมชนมีความเจริญรุ่งเรือง

1.5 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้กับชาวชุมชน เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อชาวชุมชนจะได้มีทรัพยากรธรรมชาติไว้ใช้ได้นานต่อไปในอนาคต

1.6 ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน ควรมีการจัดอบรม จัดงานสังสรรค์ ในชุมชนเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชน และเพื่อให้ชาวชุมชนมีความรู้รักสามัคคี และความเอื้ออาทรต่อกันในชุมชน

2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนภาครัฐและเอกชน

2.1 ภาครัฐ ควรส่งเสริมให้มีการศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนตามเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เครื่องมือในการจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจัดให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล โดยการขับเคลื่อนการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

2.2 ภาคเอกชน ควรให้การศึกษารูปแบบการพัฒนาชีวิตและชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้หรือกิจกรรมที่สามารถผลักดันหน่วยงานของตนให้สามารถดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเช่นเดียวกับชุมชน

3. ด้านการพัฒนาประชาชนและชุมชน

ประชาชนและชุมชน ให้ความรู้ สร้างเครือข่ายกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ และส่งเสริมการกระทำตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นในด้านการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ชาวชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ทักษะของชาวชุมชนต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน

ควรให้ผู้นำชุมชนมีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมให้เกิดการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยความร่วมมือของชาวชุมชน ซึ่งใช้หลักตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ยึดหลักความพอดีพอประมาณ มีเหตุมีผล สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับชุมชน แฝงด้วยความรู้ คุณธรรม และการรู้จักสามัคคี โดยใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมในชุมชน และทุนทางสังคมใหม่ช่วยผลักดันให้แผนชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแผนชุมชนที่สร้างความยั่งยืน สมดุล และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยที่สนองต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่แตกต่างกันของอาชีพนั้น มีความรู้และตระหนักถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2552). คู่มือการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2553, จาก http://www.cddchiangrai.com/suffi/manual_assess52.pdf

กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง. (2548). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

คลังปัญญาไทย. (2549). เศรษฐกิจพอเพียง. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2554, จาก <http://sufficiencyeconomy.panyathai.or.th>

ฉลองภพ สุธงศาฤกษ์. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงกับวิกฤตเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2549). การนำแผนชุมชนไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการในการพัฒนา. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2553, จาก <http://cddweb.cdd.go.th/prcdd/imagetoweb/panchumchon3.doc>

รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร. (2554). การตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางของผู้ชาย. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2551). การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2554, จาก <http://www.wiruch.com/articles>

สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2554). CSR และความยั่งยืน. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2554, จาก <http://www.thaipr.net/finance/457525>

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา. (2549). ตัวชี้วัด 6x2 หมู่บ้านที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2554, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/205485>

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. (2553). ข้อมูลทั่วไปอำเภอต๋อยสะเก็ด. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2553, จาก <http://cddlinks.tha.im/index.php?cat=50>

อี เอฟ ชูมคเกอร์. (2554). เศรษฐศาสตร์บนทางสายกลาง. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2554, จาก <http://www.siamintelligence.com/100th-schumacher-buddhist-economy>

Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper and Row.

